T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ANASANAT DALI

TOPKAPI SARAYI MÜZESİ KÜTÜPHANESİ'NDEKİ MURAKKA'LARIN KATI' BEZEMELERİ

Yüksek Lisans Tezi

ÜMMÜGÜLSÜM SEVİM GENCER
Danışman: Doç. GÜLNUR DURAN

İstanbul, 2019

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN

Adı ve Soyadı : **Ümmügülsüm Sevim GENCER**

Anasanat Dalı : **Geleneksel Türk Sanatları**

Tezin Adı : **Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki Murakka'ların Katı Bezemeleri**

Jüri Komisyonu tarafından 29/11/2019 tarihinde yapılan **Tez/Sergi/Proje/Esermetni** savunma sınavında başarılı bulunan tez; kapsam, nitelik ve şekil yönünden **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman	**Kurumu**	**İmza**
Doç. Gülnur DURAN	MÜGSF / Geleneksel Türk Sanatları	
Asil Jüri Üyeleri		
Prof. Dr. Nalan TÜRKMEN	MÜ Fen Edebiyat Fak. Sanat Tarihi Böl.	
Prof. Dr. Ayşe ÜSTÜN	Sakarya Üniv. Sanat Tasarım ve Mimarlık Fak.	
Yedek Jüri Üyeleri		
Dr. Öğr. Üyesi Gülnihal KÜPELİ	MÜGSF / Geleneksel Türk Sanatları	
Dr. Öğr. Üyesi Başak ÇORAKLI	MSGSÜ / Geleneksel Türk Sanatları	

Adı geçen öğrencinin 29/11/2019 tarihindeki mezuniyeti, yukarıdaki bilgileri ve jüri komisyonu kararı Enstitü yönetim Kurulu'nun 09/01/2020 tarih ve 1-5 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Oktay ÇOLAK

Müdür

İÇİNDEKİLER

Sayfa no:

ÖZET ……. iii

ABSTRACT…….. v

ÖNSÖZ……... viii

RESİM LİSTESİ…… ix

ÇİZİM LİSTESİ…… xv

KISALTMALAR……... xvii

1. GİRİŞ…….. 1

2. KATI' SANATI

2. 1. Katı' Kelimesinin Tanımı…… 4

2. 2. Katı' Sanatının Tarihsel Gelişimi……... 6

2. 3. Katı' Sanatı Sanatkârları……..... 14

2. 4. Katı' Sanatında Kullanılan Alet ve Malzemeler……. 37

2. 4. 1. Kâğıt……..... 37

2. 4. 2. Nişasta Muhallebisi……..... 39

2. 4. 3. Altın ve Boyalar……... 39

2. 4. 4. Nevrekân …… 40

2. 4. 5. Makas ……..... 40

2. 5. Katı' Sanatı Teknikleri……. 42

2. 5. 1. Tek Kat Oyma…….. 42

2. 5. 1. 1. Erkek Oyma…….. 42

2. 5. 1. 2. Dişi Oyma…….. 45

2. 5. 2. Katlı Oyma……. 48

2. 5. 3. Murakka Oyma……..... 50

2. 5. 4. Dişi Oyma Kalıplar……..... 51

2. 6. Katı' Sanatının Kullanım Sahaları……..... 56

2. 6. 1. El Yazması Kitaplar……..... .56

2. 6. 2. Etiketler……..... 58

2. 6. 3. Kitap Kapları (Cild)…..…… 59

2. 6. 4. Levhalar ve Murakka'lar ……... 64

2. 6. 5. Yazı Çekmeceleri……..... 70

3. KATALOG: TOPKAPI SARAYI MÜZESİ KÜTÜPHANESİ'NDEKİ MURAKKA'LARIN KATI' BEZEMELERİ

3. 1. TSMK. (H.2153) Fatih Albümü (Yakup Bey Albümü)……. 75

3. 2. TSMK. (H.2170) Murakka' (Albüm)……. 117

3. 3. TSMK. (H.2165) III. Mehmed Murakka'sı…….……..... 134

3. 4. TSMK. (H.2142) Murakka' (Albüm)……. 141

3. 5. TSMK. (H.2171) Murakka' (Albüm) …… 154

3. 6. TSMK. (H.2159) Murakka' (Albüm)……. 160

3. 7. TSMK. (H.2294) Murakka' Kıt'a …….. 170

4. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ…….. 173

UYGULAMALAR …… 181

KAYNAKÇA……..... 196

ÖZGEÇMİŞ……... 202

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyadı	: Ümmügülsüm SEVİM GENCER
Anasanat Dalı	: Geleneksel Türk Sanatları
Programı	: Tezhip
Tez Danışmanı	: Doç. Gülnur Duran
Tez Türü ve Tarihi	: Yüksek Lisans - Ağustos 2019
Anahtar Kelimeler	: Murakka', Katı' sanatı, Bezeme.

ÖZET

TOPKAPI SARAYI MÜZESİ KÜTÜPHANESİ'NDEKİ MURAKKA'LARIN KATI' BEZEMELERİ

Katı' sanatı, diğer kitap sanatlarından farklı olarak boyutu olan, büyüsünü seyirciye ışık ile sunan bir sanattır. Tezde, Topkapı Sarayı Müzesi Koleksiyonu'ndaki *katı'* bezemeli murakka'lar; ilgili kitap, makale ve tezlerde yayınlanmış eserler incelenip detaylı taraması yapılarak, desen, motif ve kâğıt yönünden ele alınmıştır. İncelemeler sonucunda tespit edilen, dönemlerinin bezeme anlayışının izlerini taşıyan, üslûba çekilmiş çeşitli hayvan ve ağaç bezemeleri, benzersiz incelikteki rûmî ve hatâyî grubu kompozisyonları içerisinde barındıran TSMK. H.2153, H.2170, H.2171, H.2142, H.2159, H.2165 ve H.2294 numaralı *murakka*'lar çalışmanın konusunu oluşturmuştur.

Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, İslam Araştırmaları Merkezi ve Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Kütüphanesi'nde yapılan araştırmalarda, doküman, katalog ve bilgisayar ortamındaki verilerden faydalanılmıştır.

Eserlerin tespit edilmesinden sonra Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nden izin alınarak *murakka*'lar üzerinde detaylı inceleme yapılmaya başlanmıştır. Teze konu olan eserlerin dijital ortamda ve eser üzerinde birebir yapılan incelemeler sonucunda uygulanan *katı*' tekniği çözümlemeleri, ölçüm, renk, motif ve desen analizleri yapılmıştır.

"Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki Murakka'ların Katı' Bezemeleri" başlıklı tez çalışmamız üç kısımdan oluşmaktadır. "Giriş" kısmında konu ile ilgili genel bilgiler verilmiştir.

"Katı' Sanatı" başlığı altında, *katı*' sanatının kelime anlamı, uygulanan çeşitli teknikler, malzemeler ve kullanıldığı alanlar ayrıntılı olarak anlatılmıştır. Kökü deri oymacılığı olan, Herat'ta ortaya çıktığı bilinen, XVI. yüzyıl Kanunî Sultan Süleyman'ın saltanat yıllarında en olgun dönemini yaşayan *katı*' sanatının tarihsel gelişimi, dönemlere göre geçirdiği safhaları ve kâğıt oyma sanatının usta sanatkârları, eserleri ile birlikte ele alınmıştır. Doğal boyar maddeler ile geleneksel usûllerde hazırlanan kâğıtların; tek kat oyularak *murakka*'larda ve el yazması kitapların sayfaları arasında harf ve motiflere, katlı oyma ile boyutlanan bahar bahçelerinin ise sayfalardan taşıp levhalara ve yazı çekmecelerine dönüşmesi anlatılmaktadır.

"Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki Murakka'ların Katı' Bezemeleri" başlığı altındaki katalogda ise dönemlerinin sanat anlayışını ve inceliklerini yansıtan, farklı dönemlerde meydana getirilmiş, oldukça zengin, benzersiz bir koleksiyon olan katı' bezemeli *murakka*'lar hakkında bilgi verilmiştir. TSMK. Koleksiyonu'nda bulunan yedi adet *murakka*'nın katı' bezemeli sayfaları, kâğıtları, *katı*' teknikleri ve desen özellikleri bakımından incelenmiştir.

Son olarak uygulamalar kısmında katı' sanatını kullanarak üretilen eserler hakkında bilgi verilmektedir. Çalışma değerlendirme ve sonuç kısmından sonra kaynakça eklenerek tamamlanmıştır.

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname	: Ümmügülsüm SEVİM GENCER
Field	: Traditional Turkish Arts
Programme	: Illumination
Supervisor	: Assoc. Prof. Gülnur Duran
Degree Awarded and Date	: Master - August 2019
Keywords	: Muraqqa, Cut Paper Work, Ornamentation

ABSTRACT

PAPER FILIGREE WORK (KATI') OF THE MURAQQAS AT THE TOPKAPI PALACE MUSEUM LIBRARY

The art of paper filigree differs from other arts of the book in that it is an art that presents its magic to viewers with light. This thesis examines the paper filigree ornamented muraqqa in the Topkapı Palace Museum Collection; it surveys books, articles, and theses written about the topic; and presents a detailed clasffiication of paper filigree work according to their designs, motifs, and paper type. The *murakka* TSMK H.2153, H.2170, H.2171, H.2142, H.2159, H.2165 and H.2294, which were identified in the process of this research, which carry the traces of their periods' understanding of ornamentation and which contain inside their compositions of uniquely sophisticated rûmî and hatâyî groups various stylized animal and tree ornamentation, form the topic of this work.

This thesis has benefited from research, documents, calatogs, and digital documents carried out in the Topkapı Palace Museum Library, Center for Islamic Studies and Marmara University Faculty of Fine Arts Library.

After the artifacts were identified, permission was obtained from the Library of Topkapı Palace Museum and detailed investigation was started on muraqqa. Paper filigree work technique analysis, measurement, color, motif and pattern analysis of the works subject to our thesis were analyzed through one-to-one examinations on digital media and on the work.

Our thesis titled “Paper Filigree Work (katı’) of the Muraqqas at the Topkapı Palace Museum Libraru” consists of three chapters. In the "Introduction" section, general information was given.

In the chapter titled “The Art of Paper Filigree”, the meaning of the word *katı’* (paper filigree), the various techniques, materials and application areas are explained in detail. The historical development of the art of paper filigree, whose roots are in leather-working, is known to have first emerged in Herat, and which reached its most developed expression during the sixteenth century rule of Süleyman the Magnificent, has been discussed, along with its master craftsmen and works of paper filigree according to various periods. With natural dyes/paints the papers prepared in traditional ways; by carving one layer, in muraqqas and in handwritten books pages, its transformation into letters and motifs; and the spring gardens which were sized through layered carving, their overflowing from the plates and transforming into writing drawer were described.

In the section entitled “Paper Filigree Ornamentation of the Muraqqas at Topkapı Palace Museum Library”, information is given on paper filigree ornamented murakkas there, which was a very rich, unique collection and which reflects the artistic understanding and subtleties of their times. Seven muraqqas' ,which are in the collection of TSMK were examined from the perspective of paper filigree ornamented pages, papers used, cut paper work techniques and pattern properties.

Finally in the applications section, information is provided about the works which are produced using the technique of paper filigree. The study was completed by providing a bibliography, abbreviations, and list of figures and illustrations.

ÖNSÖZ

Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, farklı dönemlerin sanat anlayışını ve inceliklerini yansıtan murakka'ları ile hüsn-i hat, tezhip, minyatür, ebrû, kâğıt, desen ve katı' (kâğıt oyma) bakımından oldukça zengin, benzersiz bir koleksiyonu bünyesinde barındırmaktadır. Kâğıt oymaların yıpranmadan, sağlıklı bir şekilde günümüze ulaşmasını sağlayan murakka'lar, çeşitli tekniklerle, incelikle bezenmiş birçok örneği içinde toplar.

Çalışmamızın amacı katı' sanatını; kullanılan motif ve desen tasarımı bakımından kâğıt oyma teknikleri göz önünde bulundurularak değerlendirmek, konu ile ilgili bilgilere yenilerini eklemektir.

Tezin hazırlanmasında, katı' sanatına olan ilgimi göz önünde bulundurarak, heyecanla çalışabileceğim bir konu ile beni buluşturan, yol ve yöntem gösteren, kıymetli bilgi ve deneyimleri ile yönlendiren danışman hocam Doç. Gülnur Duran'a, kitap sanatlarını tanıştırıp derin muhabbet duymamı sağlayan, desteklerini eksik etmeyen bütün hocalarıma şükranlarımı sunuyorum.

Murakka'lar ile ilgili kıymetli görüş ve önerilerinden yararlandığım, vaktini esirgemeyen Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Müdürü Zeynep Atbaş'a, eserlerin incelenmesinde gösterdikleri ilgi ve kolaylıktan dolayı Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi çalışanlarına, Kubbealtı Vakfı Ekrem Hakkı Ayverdi Koleksiyonu'nda inceleme yapmak için muhabbetle eşlik eden, kıymetli vaktini esirgemeyen Şükran Hanım'a ve Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsünün değerli çalışanlarına yardımları için teşekkürlerimi sunuyorum.

İlgi ve destekleriyle, eğitim hayatımda ve çalışmalarımda her zaman yanımda olan aileme, benim için uygun çalışma ortamı sağlayan, maddi manevî desteği ve muhabbeti ile yanımda olan sevgili eşime sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

İstanbul. 2019 Ümmügülsüm SEVİM GENCER

KAYNAKÇA

Kitaplar

Âli, Gelibolulu Mustafa. hzl. Müjgan Cumbur, **Menakıb-ı Hünerverân (Hattatların ve Kitap Sanatçılarının Destanları)**. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1982.

Alparslan, Ali. "İmâd-i Hasenî", **İslam Ansiklopedisi**, C.22, İstanbul: TDV Yayınları, 2000.

Anadol, Çağatay ve Margaret S. Graves (Ed.) **Ağa Han Müzesi Hazineleri**: Kitap Sanatı ve Hat. Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi. İstanbul: Kitap Yayınları. 2010.

Arıtan, Ahmet Saim. "Ciltçilik", **İslam Ansiklopedisi**, C.7, İstanbul: TDV Yayınları, 1993.

Arseven, Celal Esad. **Sanat Ansiklopedisi**, C.2. İstanbul: 1947.

Âşık Çelebi. hzl. G.M. Meredith-Owens, **Meşâ'irüş-Şu'arâ or Tezkere of Âşık Çelebi**, London: 1971.

Âşık Çelebi. hzl. Filiz Kılıç, **Meşâ'irüş-Şu'arâ**, C.3, İstanbul: 2010.

Atasoy, Nurhan. **Hasbahçe: Osmanlı Kültüründe Bahçe ve Çiçek**, İstanbul: Aygaz Yayınları, 2002.

Atasoy, Nurhan. **Hasbahçe**, İstanbul: Aygaz-Koç Yayınları, 2011.

Atbaş, Zeynep. "Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi", **İslam Ansiklopedisi**, c.41, İstanbul: TDV Yayınları, 1993.

Ayverdi, Sâmiha. **Boğaziçi'nde Tarih**, Kubbealtı Yayınları, İstanbul: 1966, s.46.

Bayat, Ali Haydar. "Hüsn-i Hat Sanatında Mevlevilik ve Mevleviler", **4. Millî Mevlânâ Kongresi**, Selçuk Üniversitesi, 12-13 Aralık 1989 1991.

Çağman, Filiz. **Katı' Osmanlı Dünyasında Kâğıt Oyma Sanatı ve Sanatçıları**, İstanbul: Aygaz Yayınları, 2014.

Çağman, Filiz. "Katı'", **İslam Ansiklopedisi**, C.25. Ankara: TDV Yayınları, 2002.

Çağman, Filiz ve Zeynep Çelik Atbaş. **Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Resimli Murakka Koleksiyonu, Çin-i Maçin'den Frengistan'a: Topkapı Sarayı'nın İki Eşsiz Albümü (Hazine 2153 ve 2160)**, (Baskıda).

Çetintaş, Vildan. "Eyüplü Bir Sanatçı Derviş Hasan Eyyûbî"**, 5. Eyüp Sultan Sempozyumu Tebliğler Kitabı,** İstanbul: Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, 2002.

Çoruhlu, Yaşar. **Türk sanatında hayvan sembolizmi,** İstanbul: Seyran Yayınları, 1995.

Dayıoğlu, Server. "Osmanlı Sanatında Mevlevi Hattatlar ve Divan Edebiyatı Müzesi Koleksiyonu", **III. Eyüp Sultan Sempozyumu Tebliğler Kitabı**, İstanbul: Eyüp Belediyesi Yayınları, 1999.

Derman, Çiçek ve İnci A. Birol. **Türk Tezyinî Sanatlarında Motifler**, İstanbul: Kubbealtı Neşriyâtı.

Derman, Uğur. "Osmanlı Hat Sanatı", **Sakıp Sabancı Müzesi**, İstanbul, 1998.

Develioğlu, Ferit. **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara: Aydın Kitapevi, 2006.

Edhem, Halil. **Elvah-ı Nakşiye Koleksiyonu**, İstanbul: Milliyet Yayınları, 1970.

Ersoy, Osman. "Kâğıt", **İslam Ansiklopedisi**, C.24. İstanbul: TDV Yayınları, 2001.

İpşiroğlu, Mazhar Ş. **Bozkır Rüzgârı Siyah Kalem**, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2018.

Kahraman, Seyit Ali ve Yücel Dağlı. **Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi**, C.1, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Karamağaralı, Beyhan. **Muhammed Siyah Kalem'e Atfedilen Minyatürler**, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1984.

Kütükoğlu, Mübahat S. (hzl.). **Osmanlılarda narh müessesesi ve 1640 tarihli narh defteri**, İstanbul: Enderun Yayınları. 1983.

Nefeszâde, İbrahim. **Gülzar-ı Savab,** İstanbul: Güzel Sanatlar Akademisi Neşriyatı, 1938.

Ovalıoğlu, İlhan. **Osmanlı Belgelerinde Ebru ve Etiket "Arşivin Rengi",** İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2007.

Ögel, Bahaeddin. **Türk Mitolojisi I**, MEB. Yayınları, Ankara: 1993, s.74.

Serin, Muhittin. "Fahrî", **İslam Ansiklopedisi**, C.12. İstanbul: TDV Yayınları, 2005.

Sözen Metin ve Şemsi Güner. **Kaatı,** Geleneksel Türk El Sanatları, Golden Horn Yayınları, İstanbul: 1998.

Tanrıkorur, Ş. Barihüda. "Mevleviyye", **İslam Ansiklopedisi**, C.29, İstanbul: TDV Yayınları, 2004.

Uzluk, Şehabettin. **Mevlevilikte Resim, Resimde Mevleviler**, Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları, 1957.

Ünver, A.Süheyl ve Gülbün Mesara. **Türk İnce Oyma Sanatı**, Türkiye İş Bankası Yayınları,1980.

Ünver, A.Süheyl. **Edirneli İki İnce Oymacımız**, Ankara: TTK. Basımevi, 1965.

Ünver, A.Süheyl. **Türk İnce El Sanatları Tarihi Üzerine**, Ankara: TTK. Basımevi, 1964.

Süreli Yayınlar

Ahmetoğlu, Ali ve Hüseyin Şen. "Eski Türk Dininin Kozmolojisi ve Kozmogonisi", **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, C.19, S.234, s.62.

Arıtan, Prof. Dr. A. Sâim. "Batı Dünyasının Türk Cild Tarihine Bakışı ve Türk Cild Sanatının Tarih İçindeki Gelişimi" **İstem**, S.15, s.178.

Arslan, Seher. Türklerde Ağaç Kültü ve Hayat Ağacı, **Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi**, 2014, C.1, S.1, s.69.

Çağman, Filiz. "XV yüzyıl Kâğıt Oymacılık (Kaat'ı) Eserleri", **Sanat Dünyamız**, S.8, 1976, s.23.

Çığ, Kemal. "Türk Oymacıları (Katığları) ve Eserleri". **Yıllık Araştırmalar Dergisi.** S.2, Ankara: 1957.

Çığ, Kemal. "Türk Kitap Kapları" **Yıllık Araştırmalar Dergisi**, Ankara Üni. İlahiyat Fakültesi Türk ve İslam Sanatları Tarihi Enstitüsü Yayınları, S.4, Ankara 1953.

Çoruhlu, Yaşar. "Türk Sanatında At Figürlerinin Sembolizmi", **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, S.98, 1995, s.172.

Derman, Çiçek. "İstanbul'da Tezhip Sanatı", **Antik Çağ'dan XXI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi: Edebiyat, Kültür, Sanat Dergisi**, C.7, İstanbul: 2015.

Derman, Uğur. “Benzeri Olmayan Bir Sanat Albümü: Gazneli Mahmud Mecmûası”, **Türkiyemiz Kültür ve Sanat Dergisi,** C.14, Ekim 1974, s.17-21.

Derman, Uğur. “Kâğıda Dair” **İslam Düşüncesi Dergisi**, S.5, İstanbul: 1968. s.347.

Derman, Uğur. “Mevlevilikte Sanat”, **Organorama Tıp Dergisi**. S.9, İstanbul: 1973. s.10,14.

Duran, Gülnur. “Osmanlı Tezhip Sanatında Natüralist Üslûpta Çiçekler” **Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.31, Isparta: 2018.

Ergun, Metin. “Türk Ağaç Kültü İnancının Dede Korkut Hikâyelerindeki Yansımaları” **Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten**, Ankara: 1998. S.1, s.75.

Mahir, Banu. “Osmanlı Saz Üslubu Resimlerinde Ejder İkonografisi”, **Güner İnal’a Armağan**, Ankara: 1993, s. 271.

Özsayıner, Zübeyde Cihan. “Katı' Hatlar”, **Türkiyemiz Kültür ve Sanat Dergisi**. S.76, Eylül 1995, s.14-19.

Özsayıner, Zübeyde Cihan. “Hat Sanatında Meyve İstifli Hatlar”, **Turkish Studies, Türkoloji Araştırmaları:** International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, C.3, S..5, 2008, s.102-103.

Öz, Tahsin. “Türk Minyatür Kaynaklarına Bir Bakış”, **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C.1, S.1, İstanbul: 1952, s. 31,32.

Renda, Günsel. “Topkapı Sarayı Müzesi’ndeki Dört Manzaralı Yazı Çekmecesi”, **Sanat Dünyamız**, S.9, Ocak 1977, s.2.

Tanındı, Zeren. “Topkapı Sarayı Kitap Hazinesi’nin Nadide Eserlerinden Bir Diğeri: H. 2166 Numaralı Safevî Albümü Hakkında”, **Sanat Tarihi Yıllığı**, S.25, İstanbul 2016, s.189.

Ülgen, Aygün. “Türk Milli Kültürünü Yaşatan Sanatlar”, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi,** S.175, Ağustos 2008, s.51,52.

Tezler

Atbaş, Zeynep Çelik. "Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki H.2155 Numaralı Murakka" Yayınlanmamış **Yüksek Lisans Tezi,** Mimar Sinan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2003.

Kalender, Erol. "Topkapı Sarayı Müzesi H. 2165 no'lu Albümün Minyatürleri", Yayınlanmamış **Yüksek Lisans Tezi,** Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.

Kundak, Ali Nihat. "Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesindeki H.2135 Numaralı Murakka'" Yayınlanmamış **Yüksek Lisans Tezi**, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul: 2004.

Morçay, Safiye. "Türk Sanatında Katı'" Yayınlanmamış **Yüksek Lisans Tezi**, Fatih Sultan Mehmed Vakıf Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul: 2014.

İnternet Adresleri

British Museum, MEOA 1974.6 -17.013, v.43b.

https://www.britishmuseum.org/research/collection_online/collection_object_details.aspx?assetId=1043713001&objectId=1478674&partId=1 (12 Ekim 2019)

David Koleksiyonu, 21/1974.

https://www.davidmus.dk/en/collections/islamic/dynasties/ottomans/art/21-1974 (15 Ağustos 2019)

Khalili Koleksiyonu, CAL 320.

https://www.khalilicollections.org/collections/islamic-art/khalili-collection-islamic-art-calligraphic-composition-in-decoupage-cal320/ (15 Ağustos 2019)

Khalili İslam Sanatı Koleksiyonu, Cal.30.

https://www.khalilicollections.org/collections/islamic-art/khalili-collection-islamic-art-calligraphic-composition-in-decoupage-cal30/ (08 Eylül 2019)

Londra British Library, MAS.913.d.

https://www.britishmuseum.org/research/collectio_online/collection_object_details/collection_image_gallery.aspx?partid=1&assetid=8542002&objectid=1336348

(17 Temmuz 2019)

Metropolitan Museum, 1978.546.4.

https://www.metmuseum.org/art/collection/search/452902?&searchField=All&sortBy= Relevance&ft=10th+paper+cut&offset=0&rpp=20&pos=16 (20 Ağustos 2019)

The Walters Museum, W. 673.

http://www.thedigitalwalters.org/Data/WaltersManuscripts/html/W673/description.html (12 Ekim 2019)

The Walters Museum, W.494, v. 50.

http://www.thedigitalwalters.org/Data/WaltersManuscripts/html/W494/description.html (12 Ekim 2019)

Tel Aviv Museum, Shivviti Levhası.

http://www.zygmuntfrankel.com/jewishpapercut1.html (20 Ekim 2019)

Met Museum, Şah Jahan Albümünden varak.

https://www.metmuseum.org/art/collection/search/454343 (20 Ekim 2019)